

Dış ticaret rakamları konuşabilseydi

Bugün Cumhuriyetimizin kurucusu, büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 85. Yılı. Her 10 Kasım bende büyük bir hüznün buraktır. Atatürk'ü saygı, sevgi, minnet ve özlemle anıyorum. Nur içinde uyusun. Yattığı yer incitmesin.

Veri takvimi açısından çok yoğun geçen bir haftada değildik. Bu haftanın üzerinde konuşulması gereken en önemli konularından biri Ticaret Bakanlığı tarafından 06 Kasım 2023 Pazartesi günü açıklanan '2023 yılı Ekim ayı geçici Dış Ticaret Verileri' ile 08 Kasım 2023 tarihinde gelen 'İSG Türkiye İhracat İklimi Endeksi' okumaları olduğunu düşünüyorum. Zira her iki veride de çok önemli mesajlar var. Dış Ticaret Rakamlarını kendi bakışım-dan sizin için konuşturdum.

Özellikle '2023 yılı Ekim ayı geçici Dış Ticaret Verileri' ne bakmakta fayda var. Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan bu veriler her ne kadar kapsamlı itibarıyla dış ticaretin tamamını kapsasa da öne çıkarılan her zaman ihracat ve diğer olumlu gözüken veriler olur. Sanki ithalat hiç yokmuş gibi davranılır. Bu sefer de farklı olmadı. Ekim ayında ihracatımız, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 7,4 artarak 22 milyar 900 milyon dolara ulaşmış. Tarihsel olarak baktığımızda en yüksek Ekim ayı değeri. Elbette çok sevindirici. 2023 yılı başından bu yana yani Ocak-Ekim döneminde ihracatın 210 milyar 100 milyon dolarlık bir hacme ulaştığını görüyoruz. Artış oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 0,3'lük bir artışa tekabül ediyor. Piyasa tabiriyle yatayda pozitif bir dönem olmuş 2023 yılının ilk 10 ayı.

İthalata geldiklerimiz ise Ekim 2023'te yıllık bazda yüzde 1,3 artarak 29,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiş. Ekim ayında ithalatın 30 milyar doların altında gelmesine sevindiğimizi ifade etti Sayın Bakan. Dış ticaret açığımız da Ekim ayında bir önceki yıla göre yüzde 15 gerilemiş ve 6,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiş. Ağustos ayında bir gerileme görmüştük. Azalışı Eylül'de de gördük ama Ekim'de az da olsa artmış. Yani bir trende dönüşmemiş.

Sayın Bakan bunu da sevindirici bulmuş. 6,7 milyar dolarlık dış ticaret açığı sayesinde cari açığımızın Ekim ayında ya çok az olacağını ya da cari fazla vereceğimizi ifade etmiş.

Cari fazla vermek elbette çok sevindirici. Bunun temel şartı yapısal dönüşümü sağlamak, ihracata esas teşkil eden hammadde ve yarı mamul küresel rekabet için verdiği ölçüde ülke içinden temin etmek, ihracata katma değerli ürünlerin ihracat sepeti içerisindeki payını artırmak, ihracatçının rekabet edebilirliğini en üst seviyeye taşımak, ihracattaki maliyet unsurlarını küresel rekabet ölçüüne çekmek olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz.

Peki, cari açığın yakında kapanacağına ilişkin müjdeli haber içerisinde bu gerçekleri barındırıyor mu biraz ona bakmakta fayda var sanırım.

İlk bahsedilen ihracatçıya 2023 yılının ilk 10 ayında toplam 8 milyar lira destek ödemesi yapıldığı. Rakam çok büyük olmasa da destek ödemesi, ihracatı arttırmak, tam anlamıyla bir ihracat ülkesi haline gelmek elbette çok önemli ancak kafamda deli sorular dolanıyor değil.

Mesela yılın önemli bölümünde ihracatçının krediyi ulaştırmakta sorunlarını çözebildik mi? İhracatçının elde ettiği döviz Merkez Bankası'na satma zorunluluğunu ortadan kaldırdı mı? Enerji maliyetlerinde, işgücü maliyetlerinde ihracatçılarımız rakipleriyle ne durumda mesela? Ya da ihracatçıların bir kısmını daha ön-

ce Pandemi döneminde kazançlar iyiyken, pahalya satarken, Pandemi sonrası kapasite artışı yaptıkları makineleri boş durmasın diye diğer ihracatçıları pahasına ithalatı neden kısıtladık? Neden ihracatçıların bir kısmı rekabetçi değilken ve diğer ihracatçıların tedarikçisi iken, rekabetçi olabilecek ve katma değerli mal üreten ihracatçılarımızı bu verimsiz ihracatçıların içerisinde %20 - %25 fazla maliyetle mal temin etmeye zorluyoruz? İhracatçıların bir kısmı ithalatta ek vergi kalsın böylece rekabet edebilirliğimiz artsın diye dertlerini anlatırken ithalata ek vergi getirerek aslında katma değerli ihracatımızı mı engelliyoruz? Bu yanlış kararlar silsilesi acaba içeride maliyet enflasyonuna sebebiyet vermiyor mu? Çünkü bir taraftan da enflasyonla mücadele etmeye çalışıyoruz. İhracatçılarımız son dönemlerde neden Türkiye'de üretmek yerine Mısır, Cezayir ve Fas'a gidiyor?

Bunlar ihracata ve ihracatçılara yönelik sorunlar ama bir de rakamların bize söyledikleri var.

Eylül ve Ekim aylarında ihracatta toparlanma olduğu sayısal bir gerçek. İthalatta ise henüz düşüşe işaret eden bir durum söz konusu değil. Bir kere bunu fark etmek gerekiyor.

Bize ihracatın artacağı, Türkiye'nin döviz bolluğu içerisinde gireceğini vaat eden Türkiye Ekonomi Modeli'ni Haziran ayı itibarıyla terk ettik. Haziran 2023'ten bu yana Merkez Bankası öncülüğünde Ortodoks para politikasına geri dönüşü yaşadık. Aşırı ısınan ekonominin biraz soğuması şart.

Dış dengedeki sınırlı iyileşmenin bu soğumanın neticesinde olduğunu görmemiz lazım. İhracat ikliminde 2023 başından bu yana en belirgin bozulma Ekim ayında kaydedildi, zayıflığın ana kaynağı da Avrupa. Türk imalat sektörü ihracatının en büyük on pazarından yedisinin bulunduğu Avrupa'da, İspanya hariç tümünde Ekim ayında daralma görüldü. İspanya'da ise üretim değişim göstermedi. Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite üst üste üçüncü ay azalırken, Almanya'da daralma eğilimi dört ay ulaştı. İtalya ve Fransa'da ise son beş ay boyunca üretim düşüş gösterdi. Avrupa Euro Bölgesi Dünya GSYH'sının yüzde 12'sini oluşturuyor. Dünya ticaretinin ise yüzde 25,1'ini.

En önemli şansımız ABD'nin büyümesi. Türk imalat sanayi ürünlerinin en büyük ikinci ihracat pazarı olan ABD, Ekim ayında da büyümeye devam etti. ABD dünya GSYH'sının yüzde 15,5'ini oluşturuyor. Dünya ticaretinin ise yüzde 9,7'sini. ABD ile ilişkilerin ekonomik olarak hassas olduğumuz bu dönemde bozulmaması Türkiye'nin lehine olacaktır.

Bu zorlu dönemde Ticaret Bakanlığı dünyada ekonomik durumun daha kuvvetli seyrettiği bölgelere odaklanmalı ve ihracatçılarımızı da bu pazarlara satış konusunda cesaretlendirmeli.

Diğer önemli bir sorun altın ithalatında devam eden yüksek seyrir. Ağustos 2023'te Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı'nın beraberce aldıkları tedbirler neticesinde on 2 ayda altın ithalatının artış hızında bir yavaşlama olsa da hala yüksek. Altına olan talep cari denge açısından büyük bir tehdit olmaya devam ediyor.

Otomotiv Sektöründe Ocak-Ekim 2023 döneminde 1,1 milyar dolar açık var. Tek başına Ekim ayında 600 milyon dolar açık vermiş bu sektör. En güçlü olduğumuz alanda net ithalatçı konuma gelmek üzüntü verici.

Özetle dış ticaret verileri güzel yönleri alınıp, kötü olanların dışarı atılacağı bir veri seti değil. Buradan çıkarılacak çok sonuç var. Yapısal dönüşümleri kısa sürede yapamayacağımız ortada iken gelen verileri sadece olumlu yönünden ele almak sorunları bir kez daha ıskalamak anlamına geliyor.

Sorunun varlığının kabulü çözüme giden ilk adım olduğunu unutmamak lazım.

Geçtiğimiz haftadan bu haftaya hala konuştuğumuz 2023 yılının son enflasyon raporuna ve güncellenen hedeflere yeniden bir göz atmakta fayda var.

Finlandiya ile yeşil ekonomi için işbirliği

Türkiye Döngüsel Ekonomi Haftası kapsamında yürütülen etkinlerin sonuncusu TÜ-SİAD Ankara'nın ev sahipliğinde yapılan oturumla tamamlandı. **İstanbul Sanayi Odası** ve Finlandiya Büyükelçiliği, Business Finland desteğiyle DCube Döngüsel Ekonomi ve Sürdürülebilirlik, Hedefler için İş Dünyası Platformu Sürdürülebilir Kalkınma Derneği tarafından organize edilen haftada, döngüsel ekonomi ve sürdürülebilirlik alanlarında çeşitli etkinlik ve bilgiler paylaşıyor. Ankara'da düzenlenen kapanış oturumunun açılış töreninde konuşan Finlandiya Büyükelçisi Pirkko Hamalainen, Türkiye ile Finlandiya şirketlerinin döngüsel ekonomi alanında işbirliği imkanları bulunduğunu vurguladı. TÜBİTAK ile Business Finland ortaklığında otomotiv ve tekstil sektörü için açılan proje

teklif çağrısına başvuruların 16 Şubat 2024'e kadar devam ettiğini hatırlatan Hamalainen, AR-GE ve inovasyon alanındaki teklif çağrısına, Finlandiya şirketleri ile ortak başvuru yapılabileceğini, üniversite, araştırma merkezleri, sivil toplum örgütlerinin de sanayi partnerleriyle birlikte başvurabileceklerini kaydetti. Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Yeşil Kalkınma ve Kapsayıcı Büyüme Bölümü Başkanı Virve Vimpari de Avrupa Birliği'nde başlayan sınırda karbon uygulama sürecinin, firmaların uyum sağlamasını hedeflediğini hatırlattı. Vimpari, yeşil teknolojiler ile kritik hammadde yasalarının yıl sonuna kadar kabul edilmesini beklediklerini, diğer yandan ambalaj ve onarım ile ilgili yeni ilave düzenlemelerin önerildiğini kaydetti.

ANKARA/EKONOMİ

'İlave Gümrük Vergileri' olmasaydı 12 yılda ithalat 40 milyar \$'ı geçirdi

Tekstil ve hazır giyim ithalatında 'İlave Gümrük Vergileri'nin (İGV) artırılması sonrasında yaşanan tartışmalarla ilgili olarak tekstil sektörü bir açıklama yaptı. Yapılan ortak açıklamada açıklamada, "Artırılan İGV'ler ile tekstil ve konfeksiyon sektörleri haksız rekabete karşı korunmuş, üreticiler üzerindeki haksız ithalat baskısı azaltılmaya çalışılmıştır. İGV, tekstil sektörü kar etsin diye değil, son dönemde çok hızlı şekilde artan haksız ithalatı engellemek ve sektörün sağladığı istihdamı korumak adına alınan bir önlem. Gümrük Birliği sebebiyle Türkiye'deki gümrük vergileri AB ile birebir uyumlu. AB dünyanın en liberal ekonomilerinden bir tanesi, üstelik AB'de tekstil ve hazır giyim yatırımı yok denecek kadar az. İGV'lerin 2011 yılında getirilme amacı da çok az olan gümrük vergilerine karşı ilave bir tedbir alınmasıydı. Eğer İGV'ler olmasaydı tekstil ve konfeksiyon it-

İGV'lerin artmasıyla tekstil firmalarının daha çok kâr elde etmeyeceğini vurgulayan sektör temsilcileri, "Eğer İGV'ler olmasaydı tekstil ve konfeksiyon ithalatı 2011'den bu yana 40 milyar doları geçirdi" dediler.

thalatı 2011'den bu yana 40 milyar doları geçirdi. 2011 yılında 600 bin seviyelerinde gerçekleşen tekstil ve konfeksiyon istihdamı 1,2 milyonu aşmazdı. Bu ülke adına yatırım yapıp üreten, istihdam sağla-

yan ve milyonlarca çalışanın değil, 3-5 ithalatçının kazandığı bir dönem olurdu. Tekstil ve hazır giyim sektörlerinde İGV'yi artırarak üreticimizin, ihracatçımızın, Türkiye'nin istihdamının yanında olan

Başta Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Ticaret Bakanımız Prof. Dr. Ömer Bolat ve tüm Bakanlık bürokratlarımıza teşekkür ediyoruz" denildi.

175 milyar dolar dış ticaret fazlası

Tekstil sektörünün hazır giyim sektörü ile birlikte 82,4 milyar dolar değerinde üretim gerçekleştirdiğine dikkat çekilen ortak açıklamada, "Dünyanın en büyük beşinci, Avrupa Birliği'nin en büyük ikinci tedarikçisi konumundayız. Türkiye geneli ihracatı, dünya ihracatından henüz yüzde 1 pay alıyor, tekstil sektörü yüzde 3,5 pay alıyor. Tekstil ve hazır giyim sektörü 1,2 milyon kişiye istihdam sağlarken, perakende de eklendiğinde istihdam edilen kişi sayısı 2 milyonu geçiyor. Tekstil ve hazır giyim sektörleri kardeş sektörlerdir. Tekstil olmadan hazır giyim, hazır giyim olmadan tekstil sektörü düşünülemez. Her iki sektörün

yıllık üretim toplamı 82,4 milyar dolar değerinde. Bu üretimin 50,2 milyar dolarını tekstil sektörü, 32 milyar dolarını hazır giyim sektörü gerçekleştiriyor. Hazır giyim sektörü ihracatçı bir sektör. Bu ihracatın önemli bir kısmı ise tekstil işletmelerimizin pazarlama faaliyetleri sonucunda Türkiye'de hazır giyime dönüşerek, daha katma değerli bir şekilde sağlanıyor. 2011 yılında getirilen İGV sonrasındaki 12 yıllık dönemde tekstil ve konfeksiyon sektörü toplam 174,8 milyar dolarlık dış ticaret fazlası verdi. Türkiye ekonomisine bu kadar dış ticaret fazlası sağlayan, istihdam yaratan, katma değer sağlayan başka bir sektör bulunmuyor. Böylesine bir büyüklüğe sahip sektörde "İlave Gümrük Vergileri (İGV) olmasaydı ne olurdu?" Sorusuna cevap bulmak için bir projeksiyon hazırlandı. Buna göre eğer 2011 yılında İGV'ler gelmeseydi 2022 yılı sonunda tekstil ve hazır giyim ithalatı 40 milyar doları geçmiş olacaktı. İGV ile tekstil ve konfeksiyon sektörleri haksız rekabete karşı korunarak, tedarik zincirinde denge kurulması sağlandı. İki güzide sektörümüzün ve hatta imalat sanayii sektörlerinin ana problemi olan üretim maliyetlerindeki sorunlar aslında bir araya gelerek konuşmamız gereken ana konular. Devletimiz ve tüm sektörlerimizle el birliği içerisinde sektörlerimizin karşı karşıya kaldığı kur baskısı, enerji ve işçilik maliyetlerinin artışına çözüm arayacak yöntemler bulmalıyız" denildi.

İSTANBUL - EKONOMİ

■ ORTAK AÇIKLAMADA İMZASI BULUNAN SEKTÖR TEMSİLCİLERİ

Tekstil ithalatına getirilen 'İlave Gümrük Vergileri'nin (İGV) artırılması ile ilgili olarak tekstil sektörünün önde gelen paydaşları olarak **Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)** Türkiye Tekstil **Sanayi** Meclis Başkanı **Adil Sani Konukoğlu** • Adana **Sanayi Odası** (ADASO) Başkanı **Zeki Kıvanç** • Adıyaman Ticaret ve **Sanayi Odası** (ATSO) Başkanı **Mehmet Torunoğlu** • Akdeniz Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (ATHİB) Başkanı **Fatih Doğan** • Anadolu Aslanları İşadamları

Derneği (ASKON) Başkanı **Orhan Aydın** • Bursa Ticaret ve **Sanayi Odası** (BTSO) Başkanı **İbrahim Burkay** • Ceyhan Ticaret Odası Başkanı **Şeref Can** • Diyarbakır Ticaret Borsası Başkanı **Engin Yeşil** • Diyarbakır Ticaret ve **Sanayi Odası** (DTSO) Başkanı **Mehmet Kaya** • Gaziantep **Sanayi Odası** (GSO) Başkanı **Adnan Ünverdi** • Gaziantep Ticaret Odası (GTO) Başkanı **Mehmet Tuncay Yıldırım** • Güneydoğu Anadolu Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (GATHİB)

Başkanı **Ahmet Fikret Kileci** • İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (ITHİB) Başkanı **Ahmet Öksüz** • Kahramanmaraş Ticaret Borsası Başkanı **Mustafa Narlı** • Kahramanmaraş Ticaret ve **Sanayi Odası** (KMTSO) Başkanı **Mustafa Buluntu** • Kayseri Ticaret Odası (KTO) Başkanı **Ömer Gülsoy** • Konfeksiyon Yan **Sanayicileri** Derneği (KYSD) Başkanı **Murat Özpehlivan** • Niğde Ticaret ve **Sanayi Odası** Başkanı **Şevket Katırcıoğlu** • Osmaniye Ticaret ve **Sanayi Odası**

(OTSO) Başkanı **Devrim Murat Aksoy** • Tekirdağ Ticaret ve **Sanayi Odası** Başkanı **Cengiz Günay** • Türkiye Pamuklu Tekstil **Sanayicileri** Birliği (PTSB) Başkanı **Abdulkadir Konukoğlu** • Türkiye Tekstil Terbiye **Sanayicileri** Derneği (TTTSD) Başkanı ve **İstanbul Sanayi Odası** (İSO) Yönetim Kurulu Üyesi **Vehbi Canpolat** • Uludağ Tekstil İhracatçıları Birliği (UTİB) Başkanı **Pınar Taşdelen Engin** • Zeytinburnu Tekstil **Sanayici** İşadamları Derneği (ZETSIAD) Başkanı **Uğur Çakar**.

9.11.2023 12:13

Mutfak Banyo Seramik Dergisi Sayı:113 Kasım-Aralık 2023

ISO, "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2022" Araştırmasını Açıkladı

Erdal Bahçıvan, ISO Başkanı

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan** Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2022'ye ilişkin yaptığı açıklamada; "biliyorsunuz ISO 500 çalışmamızın açıklanma tarihini son yıllarda Mayıs ayına çekmeyi başarmıştık. Bu yıl biraz gecikmeli olarak açıklıyoruz. Gecikme nedenimize kısaca değinecek olursam; bu yılın başında ülkemizi derinden yaralayan Kahramanmaraş depremini yaşamış bulunuyoruz. On binlerce vatandaşımızı kaybettik. Acılarımız hala çok taze. Buradan bir kez daha hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına baş sağlığı ve sabır diliyorum.

2022 yılı ISO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmamızın sonuçlarına geçmeden bu sonuçların arka planına çok kısa bir göz atılması gerektiğini düşünüyorum.

Neydi o gelişmeler diye hatırlayacak olursak; her şeyden önce küresel ekonomide enflasyonun geri dönüşünü yaşadık. Rusya-Ukrayna savaşının başta enerji ve gıda sektörlerinde yol açtığı ek fiyat şoklarını gördük. Artan enflasyon karşısında merkez bankalarının faiz artırımlarını hızlandırdığı, belirsizlik ikliminin yoğunlaştığı zor bir yılı geride bıraktık.

Kuşkusuz ekonomimiz bu gelişmelerden etkilendi. Fakat ilk yarıda güçlü ihracat ve yıl genelinde iç talebin canlılığı sayesinde 2022 yılında ekonomimiz yüzde 5,5 büyüyerek dünyadaki bu negatif süreçten aynışmayı başarmıştı. Ancak bu büyümenin hiç kuşkusuz yüksek enflasyon ve cari açık gibi ciddi maliyetleri de oldu. Finansal istikrara verdiği katkı ve sürdürülebilirliği tartışılan, rasyonel ekonomi politikalarından uzak "Yeni Ekonomi Modeli" çerçevesinde, kur ve faizleri düşük tutan ve kredi akışını kısıtlayan çok sayıda düzenleme, yıl genelinde reel sektörün finansman koşullarını belirledi.

ISO 500'de üretimden satışlar 2022 yılında yüzde 119 oranında artarak 2 trilyon 48 milyar liradan 4 trilyon 485 milyar liraya çıktı. Bu yüksek oranlı artışta, ihracattaki güçlü performansın yanı sıra canlı yurt içi talep, yükselen kur ve fiyatlar ile ihracat gelirlerinin TL karşılıklarındaki artışın belirleyici rol oynadığını söyleyebiliriz.

ISO 500 Büyük kuruluşlarının üretimden satışlardaki reel değişimlerine baktığımızda da şu sonuç dikkat çekiyor: 2022 yılının verileri yıl sonu tüketici enflasyonu ile arındırıldığında üretimden satışların reel olarak 2021 yılına göre

yüzde 33,3 ile oldukça yüksek bir artış sergilediği görülüyor.

ISO 500'ün ihracat performansına baktığımızda, Türkiye genel ve sanayi ihracatına yaptığı katkının çok değerli ve yüksek olduğunu görüyoruz. Hatırlayacak olursak, zayıflayan küresel büyüme dinamiklerine rağmen ülkemiz 2022 yılı ihracatında oldukça önemli bir başarı sağladı. İhracat yüzde 12,9 oranında artarak 254 milyar doları aştı.

ISO 500'ün ihracatı ise yüzde 14,1'lik artışla 98 milyar dolara yaklaştı. Görüldüğü üzere ISO 500'ün ihracat artışı, Türkiye genelinin 1,2 puan üzerinde gerçekleşti. Böylece hem Türkiye hem de ISO 500 tarihindeki en yüksek ihracat rakamına ulaşılmış oldu.

ISO 500'ün Türkiye sanayi ihracatı içindeki payına baktığımızda; ise bu oranın yüzde 40'lar civarında olduğunu görüyoruz.

ISO 500'de yer alan kuruluşları bağlı olduğu oda bilgilerine göre sıraladığımızda, dağılımın Anadolu lehine değişmeye devam ettiğini görüyoruz.

Son yıllarda sayısal olarak düşüş eğiliminde olmasına karşın en büyük pay 152 firma ile halen **İstanbul Sanayi Odası**'na ait. İstanbul'u 40 kuruluş ile Kocaeli **Sanayi Odası** izliyor.

ISO 500'ün sektörel dağılımına baktığımızda Odamız tarafından oluşturulmuş olan 10'lu sektör gruplandırmasına göre şöyle bir dağılım ortaya çıkıyor:

2022'de üretimden satışlara göre en yüksek paya sahip olan sektör yüzde 23,4 ile "ana metaller ve makine imalatı sanayii" oldu. İkinci sırada yüzde 23,3 ile "kimyasal ürünler, plastik ve kauçuk ürünleri" yer alırken bu sektörün payı neredeyse ilk sıradaki sektöre aynı seviyeye ulaşmış durumda. Üçüncü sırada ise yüzde 14'lük payıyla "kara, deniz taşıtları ve yan sanayi" yer aldı.

9.11.2023 12:13

Mutfak Banyo Seramik Dergisi Sayı:113 Kasım-Aralık 2023

ISO 500 çalışmasında 2022 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluşumuz 418,4 milyar liralık satışlarıyla Tüpraş oldu. Bu kuruluş uzun yıllardır sürdürdüğü liderliğini 2022 yılında da korudu.

2022 yılında üretimden satışlara göre ikinci büyük kuruluş 189,2 milyar lira ile Star Rafineri oldu. Üçüncü sırada ise 140,1 milyarlık üretimden satışlarıyla Ford Otomotiv yer aldı.

2022 yılına ait ISO 500 sonuçları, **sanayimizin** zorlu bir yılı güçlü bir performansla tamamladığının bir kanıtı niteliğindedir. Zira **sanayi** devrimizin birçok temel göstergede azımsanmayacak iyileşmelere imza attığı görülüyor.

Öte yandan gerek küresel ve yerel ölçekteki birçok makro göstergesi ve

gelişme, 2023'ün **sanayicilere** çok daha zorlu koşullar sunduğunu bize gösteriyor. Bu sürecin etkilerini önümüzdeki yıl açıklayacağımız 2023 yılı ISO 500 sonuçlarında görmemiz şaşırtıcı olmayacaktır.

Çünkü küresel ekonomide sıkışan para politikalarının etkilerini gecikmeli olarak görmeye başladık. Nitekim gerek dünya üretiminin seyri, gerekse Euro Bölgesi, ABD ve İngiltere gibi ana ihracat pazarlarımıza ilişkin beklentiler, 2023'te 2022'ye göre daha düşük büyüme temposuna işaret ediyor.

Bugün sizlerle paylaştığımız ISO 500 verilerini, **sanayicilerimizin** ülkemizin geleceğine olan inancının bir göstergesi olarak da kabul etmeliyiz. Bu inancın ve azmin azalmadan devam edebilmesi için **sanayicimizin**, üretim hayatımızın en büyük ihtiyacı; finansal istikrardır. Bu

başlamda, her fırsatta dile getirdiğimiz sürdürülebilir ve nitelikli büyüme için gerekli olan finansal istikrarın yeniden tesisi doğrultusunda ekonomi yönetimi tarafından atılan adımları önemli buluyoruz.

Bu nedenle hepimizin beklediği ve Oda olarak da destek verdiğimiz, üzerinde özenli bir çalışma yapılarak kısa süre önce açıklanan "Orta Vadeli Programı" çok önemsiyoruz.

Kararlılıkla uygulanmasını beklediğimiz Orta Vadeli Programın başarısının, ülkemizin uzun süredir ihtiyaç duyduğu dış kaynak akışını da sağlayacağına inanıyorum. Bu kaynak akışının; uzun süredir ihtiyaç duyduğumuz teknolojiye dayalı, nitelikli yeni **sanayi** yatırımları ile buluşturulması en büyük dileğimiz." Dedi.

Türkiye' nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2022 Sektörümüz İlk Beşyüzde Yer Aldı

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU - 2022			
500 SIRA NO	KURULUŞLAR	BAĞLI BULUNDUĞU ODA / KAMU	ÜRETİMDEN SATIŞLAR (NET) (TL)
2022			
8	ARÇELİK A.Ş.	İSTANBUL	64.089.464.219
19	VESTEL BEYAZ EŞYA SAN. TİC. A.Ş.	İSTANBUL	33.678.777.219
23	BŞH EV ALETLERİ SAN. TİC. A.Ş.	İSTANBUL	30.417.710.491
154	ECZACIBAŞI YAPI GEREÇLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	İSTANBUL	6.297.726.791
168	KALE SERAMİK ÇANAKKALE KALEBODUR SERAMİK SAN. A.Ş.	İSTANBUL	5.899.863.228
242	BİEN YAPI ÜRÜNLERİ SAN. TÜRİZM VE TİC. A.Ş.	ANKARA	4.157.312.525
264	QUA GRANİTE HAYAL YAPI VE ÜRÜNLERİ SAN. TİC. A.Ş.	AYDIN	3.696.458.513
280	VİTRA KARO SAN. VE TİC. A.Ş.	İSTANBUL	3.573.085.520
385	SAMET KALIP VE MADENİ EŞYA SAN. VE TİC. A.Ş.	İSTANBUL	2.631.301.344
454	YURTBAŞI SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.	ESKİŞEHİR	2.264.725.338
472	EGE SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.	EGE BÖLGESİ	2.218.373.548

m.b.s. 31

İSO, "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması-2022" Sonuçlarını Açıkladı

İstanbul Sanayi Odası (İSO), **sanayi** sektörünün devler liginin belirleyen ve 1968 yılından bu yana aralıksız yapılan "**Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması**"nın 2022 yılı sonuçlarını açıkladı.

İSO genel merkezi Odakule binası, Fazıl Zoru Meclis Salonu'nda düzenlenen basın toplantısında İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal BAHQIVAN** tarafından 55.si açıklanan "**Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması**" toplantısına İSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları **İrfan ÖZHAMARATI** ve **Cemal KELEŞ** de katıldı. İSO'nun **Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2022 Araştırması**'nda **Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ)**, üretimden satışlarda 418,4 milyar lirayla en büyük **sanayi** kuruluşu olma unvanını korudu.

İSO 500 Liste

Sıra No	Firma Adı	Sıra No	Firma Adı
1	TÜPRAŞ Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	137	Makine ve Kimya Endüstrisi A.Ş.
2	Star Rafineri A.Ş.	139	Eti Alüminyum A.Ş.
3	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	147	Arslan Alüminyum A.Ş.
4	İstanbul Altın Rafinerisi A.Ş.	170	Akkim Kimya San. ve Tic. A.Ş.
5	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	174	CMS Jant ve Makina Sanayi A.Ş.
6	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	185	Altek Döküm Hadde Mamulleri San. ve Tic. A.Ş.
7	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	190	Tusaş Motor Sanayi A.Ş.
8	Arçelik A.Ş.	195	Sistem Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.
9	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	206	Teknik Alüminyum Sanayi A.Ş.
10	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	216	Şahinler Metal San. ve Tic. A.Ş.
14	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	236	Saray Döküm ve Madeni Aksam Sanayi Turizm A.Ş.
16	Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	252	HAVELSAN Hava Elektronik San. ve Tic. A.Ş.
20	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	253	Ege Profil Tic. ve San. A.Ş.
25	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	275	Akdeniz Chemson Kimya San. ve Tic. A.Ş.
29	Sarkuysan Elektrolitik Bakır San. ve Tic. A.Ş.	277	CMS Jant Sanayi A.Ş.
30	TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayi A.Ş.	285	Özer Metal Sanayi A.Ş.
31	Eti Bakır A.Ş.	292	Düzce Cam San. ve Tic. A.Ş.
33	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	330	Teknopanel Çatı ve Cephe Panelleri Üretim San. ve Tic. A.Ş.
39	Assan Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	344	Akpa Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.
41	Kazan Soda Elektrik Üretim A.Ş.	351	P.M.S. Metal Profil Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.
49	MMK Metalurji San. Tic. ve Liman İşletmeciliği A.Ş.	369	Yorglass Cam San. ve Tic. A.Ş.
53	ASAŞ Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	372	Sun Chemical Matbaa Mürekkepleri ve Gereçleri San. ve Tic. A.Ş.
54	Tatmetal Çelik San. ve Tic. A.Ş.	385	Samet Kalıp ve Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.
65	ROKETSAN Roket San. ve Tic. A.Ş.	447	Alfa Metal Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.
79	Posco Assan TST Çelik Sanayi A.Ş.	450	Ve-Ge Hassas Kağıt ve Yapıştırıcı Bant San. ve Tic. A.Ş.
84	Ravago Petrokimya Üretim A.Ş.	451	Teklas Kauçuk San. ve Tic. A.Ş.
121	Betek Boya ve Kimya Sanayi A.Ş.	480	Öztiryakiler Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.

'Dirençli şehirler için sürdürülebilir bir çevre politikası şart'

Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği'nin (ÇEDBİK) ev sahipliğinde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı desteğiyle düzenlenen 'Uluslararası Yeşil Binalar ve Şehirler Zirvesi'23, İstanbul'da gerçekleştirildi.

HABER MERKEZİ

Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği'nin (ÇEDBİK) sürdürülebilirliğin geleceğimiz için giderek artan önemini vurgulamak hedefiyle düzenlediği 'Uluslararası Yeşil Binalar ve Şehirler Zirvesi', 'Sıfırın İnşası: Dirençli Şehirler' temasıyla 8 Kasım 2023 tarihinde Hilton Bosphorus İstanbul'da gerçekleştirildi.

Alanında uzman akademisyen, kamu ve özel sektör temsilcilerinin yer aldığı 41 konuşmacı, 500'den fazla katılımcı ve toplamda 100'e yakın kurum ve kuruluşla ev sahipliği yapan Uluslararası Yeşil Binalar ve Şehirler Zirvesi'23, 'kentsel ve mekansal dirençlilik' kavramını merkezine aldı. Zirvede, karbonsuzlaşma, dönüşümün finansman kaynakları, binaların ve İstanbul'un geleceği gibi çok önemli konular da masaya yatırıldı.

Zirvede; Dünya Yeşil Bina Konseyi (WGBC) CEO'su Cristina Gamboa, Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Tamer Yılmaz ve Grundfos Yöneticisi Murat Emir, Şişli Belediye Başkanı Muammer Keskin ve Avclar Belediye Başkanı Turan Hançerli açılış konuşmalarını yaptı. Zirvenin 'Afet-Dirençli Şehirler' açılış panelinde ise ÇEDBİK Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Sami Kılıç, Prof. Dr. Sinan Mert Şener ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanı Gürkan Akgün yer aldı.

'Ekonomik, ekolojik ve sosyolojik açıdan sürdürülebilir kentler dirençli'

Kahramanmaraş depremlerinin 'kentsel dirençlilik' kavramının önemini hatırlattığını belirten ÇEDBİK Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Sami Kılıç, bu kavramın sadece depreme dayanıklı kentleri değil aynı zamanda yeni şartlara adapte olabilen, ekonomik, ekolojik ve sosyolojik

açıdan sürdürülebilir kentleri ifade ettiğini kaydetti. Kılıç, "Yeniden şehirleşme çalışmalarında, kentleri sadece üst yapılarıyla değil meydanları ve alt yapılarıyla beraber afete dirençli hale getirmemiz gerekiyor. Bu noktada riskli arazilerde yerleşime uygunluk analizi, binalar için zemin etütleri ile statik uygulamaların yapılması, yeterli afet toplanma alanlarının belirlenmesi ve devamlılık arzeden denetim mekanizması kritik öneme sahip. Bakanlıklarımız ve yerel yönetimlerimiz bu alanda etkin olmakla birlikte farkındalığımız daha da artmalı. Kent ve bina ölçeğinde afet dirençliliği ancak sürdürülebilir bir çevre politikasıyla mümkün" diye konuştu.

'Bütüncül bir planlama anlayışı şart'

İstanbul'un depreme karşı dirençli hale gelmek için kısa zamanda kat etmesi gereken uzun bir yol olduğunu kaydeden İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanı Gürkan Akgün, panelde mevcut çalışmalarını aktardı. Akgün, "İBB bünyesinde, hızlı taramadan kira yardımına, sosyal konut üretiminin toplanma alanlarının iyileştirilmesine kadar birçok alanda çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu konuya bütüncül bir planlama anlayışı ile yaklaşmak gerekiyor. Öncelik planlamasıyla imar planı ve mülkiyet sorunlarından kaynaklı sıkıntı çeken

bölgelerimizde çalışmalarımızı yoğunlaştırıyoruz" değerlendirmesini yaptı.

Prof. Dr. Sinan Mert Şener ise açılış panelinde yaptığı sunumda, afet dirençli şehirler yaratmak için gereken 5 aşamayı aktardı.

'Afet dirençli şehirler yaratmak için gereken 5 aşamaya dikkat'

Bu alanda öncelikli adımın toplumun bilgilendirilmesi olduğuna ve kamu, sivil toplum kuruluşları ile akademik kurumların iş birliği içinde hareket etmesinin gerekliliğine dikkat çeken Şener, 5 aşamayı, 'Toplumu bilinçlendirme', 'Kamunun planlama, finans yaratma ve teşvik etme özelliğini öne çıkarması', 'Sivil toplum kuruluşlarının bireyler ve kamuyla birlikte proje geliştirmesi', 'Akademik kurumların eğitim desteği vererek afetlere hazır olma sorumluluğunu yayması'

ile 'Planlı yerleşke ve bölgeler geliştirme' olarak sıraladı.

'Dirençli binalar artık tercih değil, bir zorunluluk'

Zirvenin 'Binalarımızın Geleceği' başlıklı oturumuna katılan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Enerji Verimliliği ve Tesisat Dairesi Başkanı Murat Bayram ise, iklime duyarlı, çevre ile uyumlu binaların yapımı ve belgelendirilmesi konusundaki sektörel bilincin sevindirici olduğunu ancak henüz yeterli seviyede olmadığını belirtti. Bayram, "Kahramanmaraş depremi ile afetlere dirençli binalar inşa etmek, enerji ve su verimliliği, sürdürülebilir yapı malzemeleri, doğru planlama gibi konular artık tercih değil zorunluluk haline geldi. İnşaat sektörü, kamu ve STK'lar öncelikli olarak bilinçli ve eğitilmiş olmalı" diye

'7. Yeşil Ekonomi' ve 'Sürdürülebilirlik Fikir Yarışması' ödülleri verildi

YENİ Arayışlar Girişimi Platformu Derneği'nin (YAPDER) düzenlediği Yeşil Ekonomi Ödülleri'nin 7'incisini de verildiği zirvede, çevreye karşı duyarlı yaklaşımla 11 dalda proje üreten kurumlara ödülleri takdim edildi. Ödül alan kurumlar ve yöneticileri arasında ISO Yönetim Kurulu Üyesi ve ISO Sürdürülebilirlik Platformu Başkanı **Sultan Tepe**, Orka Holding Yönetim

Kurulu Başkanı Süleyman Orakçıoğlu, Ege Yapı Yönetim Kurulu Başkanı İnanç Kabadayı, Fatih Belediye Başkanı Ergün Turan ve Küçükçekmece Belediye Başkanı Kemal Çebi gibi isimler yer aldı. Zirvede ÇEDBİK tarafından düzenlenen 'ÇEDBİK Sürdürülebilirlik Fikir Yarışması 2023: Dönüşümü Tasarlamak' Ödül Töreni'nin kazananlarına ödülleri takdim edildi.

9.11.2023 14:46

Kalıp Store Sayı: 63 | EYLÜL - EKİM 2023

HABER

Ana metal sektörü 77 şirketle İSO 500'de ikinci oldu

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından hazırlanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2022 Araştırması'nın sonuçlarına göre, en büyük 500 şirket, 24 sektörde toplandı. Söz konusu araştırmada en fazla şirketin yer aldığı sektör 94 firmayla gıda ürünleri oldu. Söz konusu sektörün şirket sayısı önceki yıla göre 1 artmış oldu. Gıdayı 77 şirketle "ana metal sanayi", 43 şirketle "motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı" takip etti.

İSO 500'te Çelik sanayinin zirvesinde Erdemir, İsdemir ve İçdaş yer aldı

İstanbul Sanayi Odası 2022 yılının En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu listesinde Tüpraş, Star Rafineri ve Ford Otomotiv'in

ilk 3 sırada yer aldı. Ana metal sanayinde toplam 77 firma yer alırken, bu şirketlerin 53'ü demir çelik sektöründe faaliyet gösteriyor.

Erdemir genel sıralamada 2 sıra yükselerek 5. sırada yer alırken ve çelik sanayi sıralamasında ise, en büyük kuruluş oldu. Erdemir, İSO 500 Genel Sıralamada 6., çelik sanayi sıralamasında ise 2. Olan İsdemir takip ederken Çelik sanayinin 3. sırasında yer alan İçdaş Çelik ise, İSO 500 genel sıralamasında 12. oldu.

36 firma 2021'deki seviyelerinden geriye düştü

2022 yılında İSO 500'de ilk 50'de yer alan diğer çelik üreticileri, ÇOLAKOĞLU Metalurji (13.), Tosçelik Profil ve Sac (17), Borçelik (23.), KARDEMİR Karabük DÇ (28.), Yücel Boru ve Profil Endüstrisi A.Ş. (37.), İzmir Demir Çelik (42.), Kroman Çelik San. A.Ş. (48.), MMK Metalurji (49.) ve Baştuğ Metallurgy Industry oldu. 2022 yılında, 5 firma ilk kez listeye girerken, 12 firma 2021 yılındaki seviyesine göre daha üst sıralara yükseldi, 36 firma 2021 yılındaki seviyelerinden geriye düştü.